

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny“ és „Felső Torontál“

Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Elfizetési díj:

Éves díj: 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.

Egy szám 20 fillér.

A múlt év kivándorlói.

Az egyesült államok híres „Immigration Office“-ja most teszi közzé a statisztikai kimutatást a múlt évi bevándorlásról. Szomorú egy statisztika. Maga Amerika is tiltakozik már a bevándorlás ellen és egyre másra hozza a törvényeket, hogy némileg korlátozhassa a beözönlést. Egy törvényben kimondotta, hogy csak irni olvasni tudók vándorolhatnak be, más törvény pedig bizonyos mennyiségű pénz felmutatását követeli a bevándorlótól. Nem sokat használt, mert a statisztika szerint évről évre nő a bevándorlók száma, egészben is, arányokban is egyes országokat tekintve. És mi vagyunk a második az arányok sorrendjében. Csak Olaszország vezet előttünk, de utána mi vagyunk az elsők. Nem sok büszkeség van a szavunkban, több a keserűség.

Itt a statisztika:

Bevándorolt összesen 1903-ban 857.000 ember, ebből mi adtunk Amerikának 106 900-at. Ezelőtt 43 évvel csak 13 ember vándorolt ki. Ezt azért említjük, hogy az arány kidombirodjék. Gyönyörű haladás. Negyvenhárom év alatt 16.000 % emelkedés. Ez a statisztika.

Sok év óta a tudósok, az írók, a statisztikusok, a kormány és a politikusok a kivándorlás okait keresik. Egész irodalma van már ennek a témának. Meg is találták az okait, hisz mi sem könnyebb mint azt megítélni. De azt a másik problémát t. i. hogy mint lehetne segíteni a bajon, azt már nem tudják megoldani sehogysem. A nép meg egyre nagyobb arányokban vándorol kifelé, 206.000 ember ment az Egyesült Államokba. De azt sem tudni, hogy Braziliába, Kanadába, meg a többi kisebb államokba hány ember vándorolt. Azokról nem szól a statisztika, csak néha néha, ködös téli estéken érkező levelek mesélnek nyomoruságról, csalódásról, honvágyról . . . .

A múlt évben 3000 magyar iparos volt a kivándorlók között. Ez a statisztika koronája. A magyar ipar kész erejét adtuk el Amerikának. Eladta a társadalom,

az a magyar társadalom, aki megunt a „pártoljuk a honi ipart“ jelszót. Elvégre is már kopott egy kissé. Ez a 3000 iparos ember nem az utolsó volt az iparosok között. Az elsők és az utolsó nem vándorolnak ki. Az utolsóknak utiköltségük sincs. A 3000 tehát a közepes, a java, a szive a czéhnek, akik eladták kis házukat, szerszámukat és azzal indultak utnak.

A múlt esztendő tele volt válságokkal. Politikai, gazdasági válságok váltották fel egymást és akinek soha sem jutott azelőtt eszébe Amerika, azt a viszonyok, a közállapotaink tarthatatlansága kényszerítette a kivándorlásra. A múlt esztendő igen bő termést nyújtott ezen a téren. Azzal mindenki tisztában van, hogy a kivándorlás pusztán a szomorú gazdasági viszonyokra vezethető vissza. Természetes tehát, hogy ezeket a gazdasági lenyűgöző bilincseket kell megoldani. Oldozgatják is már évek óta de hiába, mert a nemzetnek minden idegszála le van nyűgözve, a pénzügyi ereje szintén elforgácsolt, lenyűgözött erő, melyet nagy nemzeti akciók szabaddithatnának csak fel.

A kormány munkaadással igyekszik a gátló orvosságot felfedezni. Tán használna is valamit, de az határos a lehetetlenséggel, hogy a gyarmati függés okozta depressziót ezuton orvosolják. Minekünk nincs tanácsunk. Könnyű tanácsolni, könnyű a hibákat felsorolni, olyanokat, amit a vak is lát, de nehéz egy évek óta súlyos helyzetben levő országot a gazdasági boldogulás útjára terelni.

Az amerikai magyar lapok jellemzik legélénkebben a kivándorlók nyomoruságát. A minap egy vasuti szerencsétlenség alkalomával 30 ember halt meg. Mind telivér amerikai. Dehogy a vasutársaság csökkentse a bajt, a jelentést így fogalmazta: „A kisiklásnál 30 ember vesztette életét és 59 megsebesült. A halottak valamint a sebesültek is csak magyarok meg tótok voltak“. A szabadság s egyenlőség hazájában ennyi az értékes magyar kivándorló.

Katonatisztek bankja. Már szinte kömondásos a katona tiszték adóssága világszerte mindenütt s főképpen minálunk, ahol a tiszték fizetése jóval csekélyebb, mint más országokban. Részint a könyelműség, részint a gazdagabb bajtársak életmódjának utánzása a legtöbb fiatal tisztet belekergeti az adóságok hinárjába. Ezenként egész sereg tiszt kénytelen pályáját elhagyni, csupán az adóssága miatt s alig van a tisztikarban valaki, ideszámítva még a vagyonosokat is, aki közvetlen tapasztalásból ne tudná, hogy mi az uzsora-kölesön. A hadseregnek e nagy baján most segíteni akarnak egy nagy katonatiszti bank alapításával, melynek egyik főrésztvényese nem kisebb ur, mint maga a király. A cs. és kir. családi alap terhére igen jelentékeny összeget jegyeztek az új banktársaság részvényeiből, amelyek közül már több mint tíz millió korona el van helyezve. A nyilvánosság előtt a bank alapítójaként egy Wrede herceg tábornok szerepel. A prospektus szerint a bank a katonatiszti adóságokat konvertálja oly módon, hogy a katonatisztek az új, olcsó kamatu adósságot tíz-tizenöt év alatt kötelesek befizetni. Minden tiszt, aki józan számítás szerint tíz vagy tizenöt év alatt még letörleszthetné az adósságait, jogot formálhat arral, hogy az új bank összes adósságait konvertálja. Ily módon ezer meg ezer katonai tiszt szabadul meg az uzsorások és a nagy kamatra dolgozó kis pénzintézetek karmái közül. A hadügyminiszteriumban most dolgozzák ki a terveket arra nézve, hogy az új bank követelések a kormány miként biztosíthatná havi részlet levonások útján. Az új bank nem foglalkozik egyébbel, mint katonatiszti adóságok konvertálásával és takarékbetétek győmölösztetésével.

Rákóczi estély.

Fényes, sikerült estélyt rendezett a Rákóczi szoborbizottság f. hó 1-én a Nemzeti szálloda helyiségekben. Fényes, diszes közönség töltötte meg a színház nagy termét úgy, hogy még ilyen tömeges látogatottságnak egyetlen hazafias célra rendezett mulatság nem örvendett. A hazafias cél volt az, mely ilyen nagy közönséget vonzott ezuttal oda, a nyújtott élvezet azonban meglepett mindenkit. Igazi kuruczestély volt. A jelen voltak lelket elragadta a képzelet az elmúlt, dicső idő korszakába.

Tanítás volt ez az estély. Arra tanított, hogy a hazát miként kell szeretni.

Az estélyt megnyitotta az ur Darda tagjaiból alakult férfi négyes gyönyörűen előadott kuruczdaláival, mely után Dús Sándor tartott ünnepi beszédet, melyben Rákócziról s arról a dicső korszakról emlékezett meg. Dús Sándor beszédje lelkes hangulatba hozta hazafias hevével fogva a közönséget

mely mindinkább fokozódott a programmpontok előadása közben.

Dús Sándor szónoklata után megjelentek a színpadon Kalmár Jenő és Dr. Deák Gyula urak kuruczdalokat játszottak hegedűn. A két úr előadásának kritikájától tartózkodunk és csak annyit mondunk, hogy kész művészek ők s játéuk oly szép volt, hogy csak sajnálni tudnók, ha e két úr művészi játékában nem gyönyörködhetik többször a közönség. Hisszük és reméljük, hogy élvezetes, művészi játéukban maig többször lesz részünk.

A hegedű művészek után megjelent a színpadon Reitter Edit kisasszony kedves alakja. Egy monológot adott elő Makai Emiltől franetikus tapsot aratva előadásának természetessége által, melyet emelt megjelenésének kedvessége és rokonszenves volta.

Utána Kandell Zsigmondné urnő énekelte Rákóczi kesergőjét zongorakísérettel. Kandellné énekében mint mindig, ezuttal is nagy gyönyörűséget talált a hallgatóság. Kellemes, csengő hangja úgy keserget, hogy itt-ott köny csillogot egyik másik hallgató szemében. Megis ujrátza a hálás hallgatóság.

Nagy hatást ért el Fekete Gyuláné urnő előadása, ki igazi drámai művészettel adta elő Harsányi Tárogató című költeményét.

Némi szünet után felgördült a színpad függönye és előttünk egy kurucztabor festői képe tárult el. Gyönyörű látvány volt, melynek nézésében alig lehetett eleget gyönyörködni, mikor egyszerre megszólalt a tárogató édesen bús hangja.

Farkas Jenő úr budapestről adott elő néhány bús kuruczdal igazi művészettel.

Hejl Rákóczi, Bercsényi Bezerédy, magyarok vezéri remek kurucznotájával magával ragadta a hallgatóságot, mely alig tudott betelni a szép dallal.

Következett a kuruczok toborzója, melyet Sarkadi Aladár és Horváth Irén, a szegedi színház két művésze lejött el.

Az estélyt a Rákóczi induló hangjai zárták be, mely után táncz következett kivilágos kivirradtik.

Meg kell itt említenünk és mulasztást követnénk el, ha meg nem emlékeznénk a szoborbizottság lelkes fáradságtalan jegyzőjéről Schiller Henrik úrról, kinek az est rendezésének sikeréből az oroszánrészt jutott. Soha nem lankadó ügybuzgósággal, majdnem emberfeletti erővel fáradozott, hogy ne csak sikerüljön az estély, hanem hogy a szoboralapnak is jusson. Mindkét cél elérte.

Itt még csak annyit jegyezzünk meg az est tanuságaként, hogy ilyen estéket többet is lehetne rendezni, melyek tanuságosak és a mellett, hogy a lelket gyönyörködtetik, mulatni is lehet utána.

HIREK.

— **Városi közgyűlés.** A városi képviselőtestület ma délelőtt 9 órakor a város-ház nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. A városi tanács előterjesztése a szervezési szabályrendeletnek a napidíjakra vonatkozó részének kiegészítése tárgyában.

2. Ugyanannak előterjesztése a közevetvámszedési engedély megújítása tárgyában.

3. Pénzintézetek kijelölése, a melyekbe az árva és városi pénzek 1904. évben elhelyezhetők.

4. A városi tanács előterjesztése a tanácsnokoknak mint polgármester helyetteseknek kirendelése iránt.

5. Polgármester indítványa a „Mokán” féle háznak járványkorház céljára leendő megszerzése iránt.

6. Ugyanannak jelentése az „ollusi” szénakaszáló bérbeadása iránt.

7. Ugyanannak jelentése a város tulajdonát képező takarékbetétekről.

8. Ugyanannak jelentése a városi pénztárnak váratlanul történt rovasolása tárgyában.

9. Veszelinovits Milivoj városi főszámvevő kérvénye szénkéneg kezelési jutalék iránt.

10. Pikali József és társai fazekas iparosok kérvénye piaci fabodéhoz szükséges terület átengedése iránt.

11. Özvegy János Béláné kérvénye segély illetve kegydíj iránt.

— **Esküvő.** Dr. Telbisz Imre százados hadbíró f. hó 6-án tartja Budapesten esküvőjét zebegnyői Pekáry József Budapest főváros főkapitányi helyettesének leányával Mariskával.

— **Államsegély.** A kultuszminiszter a délmagyarországi tanítóegylet konviktusa részére az 1904. évre is kiáltványozta a 2000 korona államsegélyt.

— **Félévi vizsgák a közg. tanfolyamon.** A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyamon szombaton fejezték be a félévi vizsgálatokat amelyeknek eredményét Jankó Ágost alispán, a tanfolyam igazgatója hirdette ki az alispáni kisteremben. A vizsgák eredménye a következő: Kitüntetéssel vizsgáztak: Cziriák Gyula, Fazekas Márton, Fuchs Ernő, Leitner János, Nefi Ferenc, Novák Gyula, Popovits Valér, Elekes Sándor. Egyhangú: Banschák Ágost, Dumit Dusan, Frász Károly, Krumesz Pál, Molnár Jenő, Murgé János, Pretz Hugo, Szirovicza István, Törköly József, Udiczky István, Veréb Tamás, Veszeloiczky Ferenc, Gáspár Benedek, Kiss Ferenc, Nemes Károly. Szveztiska Kálmán. Számbóssággal: Bolyanác Valér, Czirbusz Albert, Dietrich Mihály, Michel Iózsai, Röhlng Ferenc, Statity Tivadar, Vlahovits Pál, Wilmaan András, Zsupanszky Milivoj, Jovanovits Zsiva.

— **Reklamált katonák ügye.** A közönséget közelről érdeklő rendelet érkezett a honvédelmi miniszteriumtól. A miniszteri rendelet utasítja ugyanis az egyes sorozó járáások tiztviselőit, hogy a felszólamlási (reklamációs) kérvények mellékleteit, amelyeket még a múlt év feb. havában adtak be, vissza kell adni a feleknek, hogy azokat újakkal cseréljék ki. A rendelet hivatkozik arra, hogy tavaly óta lényeges változások állhatnak be a családban s megeshetik, hogy olyanok is részesülnek a kéthónapos katonai szolgálat kedvezményében, akik arra az időközben bekövetkezett családi változások következtében igényt tarthatnának. A reklamációs kérvények okirat-mellékletei ennélfogva kivétel nélkül mind újabb keletűekkel cserélendőek fel. A mellékleteket az elmaradt fősorozás ez évben megállapítandó határnapjáig kell benyújtani.

— **Leütött esküdt.** Szombaton éjjel — írják Mokrinból — hazafelé igyekezett Geesics Száva községi esküdt, a midőn hirtelen előtte termet valaki és szó nélkül föbe vágta. A leütött esküdt sérüléseibe behalt s tegnap temették el. A tettesteket a csendőrség nyomozza.

— **Betöréses lopás.** Mult hó 31-én éjjel ismeretlen tettesek Bösz István nyugalmazott igazgató tanító kényéből ellopak 40 korona értékű füstölt húst. A tettesek úgy jutottak be a lakásba, hogy feltörték a konyhaajtót és így a konyhából a kényembe hatoltak és az ott volt füstölt húsból egy csomót elvitték. A nyomozás a tettesek után folyamatban van.

— **A nkikindai önk. torna tűzoltóegylet közgyűlése** a társak élénk részvétele mellett a napirendre kitűzött tárgysorozatok a következőképen intézte el.

1. Az egyleti főparancsnok által előterjesztett és a közgyűlés által tudomásul vett jelentés az egyletnek 1903. évi működéséről — melynek főpontja, hogy az egylet 39 tüzesetnél közreműködött, hogy a múlt évben több nagyobb mérvű veszedelmes tüzeset előfordult melyeket azonban mindenkor localisálni sikerült, hogy Nagykinda város képviselőtestülete az egylet működését méltányolta s a Tomásev féle nagy tűznél működött egyleti tagok jutalmazására 100 korona adományt utalványozott — mely összegből a tagok a szerencsétlenül járt tűzoltók segélyezésére létesített alaphoz 50 koronát csatoltatott továbbá hogy az egylet működése által is méltányoltatott, hogy Torontálvármegye tűzoltószövetsége Löw Gyula parancsnokot nkikindai járási tűzfelügyelőnek, Stolz Adolf főparancsnokot pedig vármegyei tűzoltószövetségi alelnöknek és vármegyei tűzfelügyelőnek, a magyar országos tűzoltószövetség pedig az internacionális tűzoltócongresszus rendezőbizottság tagjának megválasztották — nevezetes esemény az egyleti életben míg a 10.000 ik éjjeli őrségnek 1903. évi augusztus 17-én az egylet legregibb tagja által történt megtartása volt.

2. Az 1903. évi egyleti zárszámadás elfogadtatott s a felmentvény és Löw Gyula parancsnok pénztárkezelőnek a takarékos háztartásért egyhangulag köszönet meg szavaztatott s az 1904. évi költségvetés 2556 korona 34 fillér bevétellel és 3577 kor. 10 fillér kiadással megállapított s a mutatózó 1021 kor. 76 fillérnyi hiány fedezése iránt — miután a költségvetésbe vált s vagy 1200 koronába kerülő szerkesztői beszerzése is felvetett — Nagykinda város képviselőtestületéhez kérvény beadni határozatott.

3. A fegyelmi választmányba egy évre beválasztottak Veszelinovits János Jancsár János, Regnatz Antal, Gombár József, Kocsmarek Antal és Szeiler Miklós működő tagok.

4. A mászó kapitány — illetve szakaszparancsnoki tiszti vizsgával és minősítéssel bíró tag Kálmán Géza főgymnásiumi torna tanár.

A feeskendő kapitány illetve szakaszparancsnoki tiszti állásra szintén egyhangulag ideiglenesen s tiszti vizsga letétel, kötelezettséggel megválasztott Deutsch Sándor segéd tizt.

5. Igazgatóválasztmány tagnak egyhangulag megválasztott Genczy Pál és kir. nyug. testőrségi kapitány pártoló tag.

6. Felügyelőbizottsági tag állásra megválasztott — Messinger Hugó — Messinger József cég tagja egyleti pártoló tag.

7. Kuzen Fülöp volt mászókapitány és Vajdits Mihály volt feeskendőkapitányok az egyletben sok éven át szerzett érdemük elismerésül tb. tagok és tb. kapitányoknak megválasztottak.

8. A vármegyei tűzoltó szövetségi gyűlésekben az egyleti képviselőre 3 évre Stolz Adolf főparancsnok és Löw Gyula parancsnok megválasztottak.

9. Az országos tűzoltószövetség egyenruha és rangjelzés szabályzata az egyletnél életbeléptetett.

— **A közszállítások kiírása** körül igen sok vidéki hatóság oly eljárást követ, amelyet mulatságosnak lehetne nevezni, ha nem volna bosszantó. Jobb ügyhöz méltó rendszerességgel ugyanis oly időben szokták meghirdetni a versenytárgyalást amikor a hirdetésnek legfeljebb már csak történeti értéke van. Minthogy — mint a „Vállalkozók és Iparosok Lapja” írja — már ismételtelen merültek fel panaszok az árlejtési hirdetményeknek olyan időben történő közzétételéi miatt, amelyek az árlejtés célját egyenesen illuzóriussá teszik — azáltal, hogy az esetleg pályázni szándékozó cégeknek nem adnak időt az ajánlatukhoz szükséges adatok beszerzésére, az Országos iparegyesület egy konkrét eset alkalmából ismét felhívta a kereskedelmi mi-

niszter figyelmét erre a visszasságra és kérte, hogy az összes közhivatalok és intézetek szükségleteik beszerzésére és munkáik kiadására vonatkozó hirdetéseiket olyan időben tegyék közzé, hogy az érdekeltektől iparosoknak és más ajánlattevőknek módjukban legyen a szükséges adatokat beszerezni és ajánlatukat egyébként is kelendő módon előkészíteni.

A mértékhitelítés és a hazai ipar.
Dániel Ernő volt kereskedelemi miniszter 1897. jun. 19-én 28.650 sz. a. rendeletet bocsátott ki, amely szerint külföldi mérték-készítők és gyárosok kérelmére esetről-esetre meg volt engedhető, hogy egyes kijelölt mértékhitelítők külföldön hitelítéseket eszközölhessenek. E rendelet akkoriban a hazai mérték-készítők, főleg az üveggyárosok köreiből méltán visszatetszést szült, mert a külföldi versenynek a hazai iparra való reáeresztését látták benne. A felszólalásoknak és előterjesztéseknek azonban — mint a „Magyar Kereskedők Lapja” írja — akkoriban nem volt eredményük és a rendelet mind máig érvényben maradt. Hieronymi Károly kereskedelemi miniszter most a saját kezűvel hatályon kívül helyezte hivatali elődjének sérelmes intézkedését azzal a kijelentéssel, hogy a rendelettel együtt hatályukat veszítik az e részben eddig nyert összes engedélyek is. Együttal felhívta a kereskedelemi miniszter az összes törvényhatóságokat, hogy e rendeletnek, mint általában, a mértékügyi törvénynek és szabályoknak pontos megtartására kiváló gondjuk legyen az ezek ellen vétő mértékhitelítőket a m. kir. mértékhitelítési bizottságnál jelentésük föl, a hamisítások felderítésére pedig, amelyek az 1897. évi XXXVII. tcz. értelmében üldözendők a maguk hatáskörében is lehetőségig járjanak el.

Csarnok.

Strófák a szerelemlől.

A faluban estély volt. Szerte-széjjel a tágas termekben pompázó ruhákba öltözött hölgyek fecsegték kipirult arcukkal, egy-egy kiesi zugban pálmák alatt, ahol megtört a csillárok fénye szerelmes párok sugtak össze. Sójajajuktól mámoros, izzó volt a levegő, óh de e sóhajások nem voltak panaszosak.

E fényes sokadalomban mámortól, örömtől, szerelemtől ketten voltak idegenek. Szőke volt a leány és kékszemű, a férfi barna volt és sápadt arcú. Idegenül, céltalan bolyongtak a szerelmes sokaságban és szívük megtel, -lopva, észrevétlenül fájdalmas szerelemmel.

Egy elhagyott kiesi szaloni talált a leány. Csábitó félhomály ölelte át lágyan mikor belépett s ő leült a zongora elé. Keze a billentyűkre tévedt önkéntelen s felhangzott a dal előbb halkán, majd biztosabban a néma bánat megkapó varázssával:

Mindig örökké egymást keressük,
Egy ut marad mindig a mi utunk
Egymásra vágyunk mindig, szüntelen
S egymással mégsem találkozunk...
Halkan, lágyan hangzott el az ismeretlen ének utolsó szava, mintha könybefülő sóhajtas volna. A leány ott ült a zongoránál ölbetett kezekkel, aranszőke haja kisugárzott a félhomályból és karesu alakjára csudálatos fényt vetett a lámpa halvány világát borító kristály...

A szomorú férfi meghallotta a dalt és mint az álomlátó, akit ellenállhatatlanul vonz magával a hold bűvös sugara, gyönyörrel telve ment az ének után.

Ő törte meg a csendet. Megszólt és csengő, mély hangon beszélni kezdett. Előbb meglepetten, majd megilletődve hallgatta a leány.

— Soká nagyon soká kerestelek. Utatlan utakon, ahol bánatos, szomorú

mindenki, féktelen nyugalom tanyáin ahol csak én voltam szomorú. És mért, hogy nem találtalak vigasztalan homályba merült a lelkem és parazsra omlott bennem az ifjuság lángja. De vártalak ma is és végre megtaláltalak. Tudom, hogy enyém vagy, mert értem lettél, amiként nekem. Érted lettem én. Nem kezdem ki vagy honnan jöttél, kunyhóban voltél bölesöd vagy polotában... Eljöttem érted... Szeretlek! Szeretlek!

A rajongó szerelem e tüzes rapszódiaja a férfi hangjának mély zengése visszhangra lelték a leány szívében is.

Szótlanul támaszkodott a zongorához és hamvas bársonyos arcán átderengett a lelke is.

De csak egy pilanatra. Kivülről hangok hallatszottak zagyva összevisszaságban:

— Grófnő!... Angéla grófnő! komtesse! S a tövölből siető léptek közeltek a szalon felé. A leány összereszt. Fehér arc mozdulatlan lett mint az alabástrom és kinyílt ajakát néhány szó hagyta el, halkán, hidegen, mint az életrekelt diszharmonia:

— Nem ismerem őnt!
Azután emelt fővel, büszke méltósággal lépte át a küszöböt... A férfi lehajlott fejjel, némán állott a szoba közepén. A zongorán néhány mély hur zöngött... A szalon szótét volt és barátságatlan.

Biró János.

Főszerkesztő és fapublikus

Dr. KISS KAROLY.

Felölős szerkesztő

HOFFMANN JÁNOS.

Kiadói-Nyomda, Nkikindán. Telefon. sz. 15.

Kiadói-Nyomdában

jó házból való két
flu tanonczul
azonnal felvétetik.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, reketség és elnyálkásodás
ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és
kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla

csakhamar meggyógyított.

KAPITÓ: Nagy-Kikindán: Radulovits N., Erős Aladár, Rogátsy Kálmán, Neumann Ferencz gyógyszerárakban. Csatádon: Bierbaum Gyula gyógyszerárakban. Német Csatádon: Demmler Róbert gyógyszerárakban. Török-Kanizsán: Bagary Géza gyógyszerárakban. Zombolyán: Dr. Botos Kornél, Holz Mátyás gyógyszerárakban. 170 2-26

Alapítatott 1832-ben.

Cs. és kir. udvari szállító

Mindenütt kapható.

FERNOLENDT

Fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Cremje világos cipőkhöz a legszebb fényt adják a cipőnek és tartóssá teszik a bőrt. Sárga vagy barna bőrből készült foltos, használt cipők a „Lyosin” remekfénymáz használata következtében új színüket visszanyerik. Gyári raktár: Budapest V. Lipót-körút 24. Mosáshoz csakis Brunenszappant használjon.

Mindenféle üzlet könyvek takaréktárak és kereskedelmi üzletek részére kaphatók a Kiadói Nyomdában

Egy régi jó háziszser,

melynek egy családban sem szabad hiányoznia, — az általánosan ismert mindenkor bevált

Hesz Ernő féle Eucalyptus, garantált tiszta, 12 év óta egyenesen Ausztráliából jövő termék. Németország és Austria-Magyarországban törvényileg védve.

Az 1 kor. 50 fill. olesó ár eredeti üvegenként, mely sok időre kitart, mindenkinek lehetővé teszi beszerzését az egészség visszaszerzése és betegség elkerülése végett.

Több mint 1500 dicséret és elismerő

levél érkezett ezimemre kéretlenül oly gyógyultaktól, kik.

Szaggatásokban, hát-, mell-, torokfájdalmakban, zsába, lélegzési zavarokban, nátha, fejfájás, a belső és nemes szervek megbetegedéseiben, régi sebekben borbetegségekben stb. szenvedtek.

Senkis e mulasztása el a rendkívül fontos könyvet meghozatni, melyben az Eucalyptus-präparatumok és azon mikénti eredményes használata a fenk betegségnél, le van írva.

Az összes szenvedék érdekében a könyvet mindenhol **egészen ingyen** küldöm és benne meggyőződés kedvéért gyógyultaktól igen sok bizonyítványt gyomattam ki.

Klingenthal Szászországban

Hesz Ernő (Ernst Hesz)

Eucalyptus-Importeur.

Tessék a védjegyre jól vigyázni.

1-13 Nagykikindai raktár:

Rogátsy Kálmán

gyógyszertára a Szt.-Istvánhoz.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

MAGYAR FRANKLIN-TÁRSULAT

kiadása

REMEKIROK

csm alatt egyöntetű szép kiadásban 55 kötetben, diszes vászonkötésben, a daja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

- *Arany János Kisfaludy Károly
- *Arany László Kisfaludy Sándor
- Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
- *Bajza József Kosuth Lajos
- Berzsenyi Dániel Madách Imre
- Csiky Gergely Mikes Kelemen
- Csokonay V. M. Pázmán Péter
- Czuczor Gergely Petőfi Sándor
- Deák Ferencz Reviczky Gyula
- Eötvös József br. Széchenyi Istv. gr.
- Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
- Garay János Teleki László gr.
- Gyöngyössi I. *Tompá Mihály gr.
- Gradányi József *Vajda János
- Kármán József *Vörösmarty M.
- Katona József Zrínyi Miklós
- Kazinczy Fer. műveit.
- *Kemény Zsigm. Népies lyra Népballadák

Kuruczköltészet.

*A csillaggal jelzett remekirok kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók műveit más versenygyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekirok 55 testes kötete felüli a legbecsesebbet, mint a magyar szellem teremtett és hivatva van arra, hogy minden családi könyvtár gerince legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekirok kiállítása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. Kötése pályanyertes, művészi-erős angol vászonkötés, a papírja famentes, soha meg nem sárguló; betűi külön e célra készülnek.

A Franklin-féle Magyar Remekirok öt kötetes sorozatokban jelennek meg 1902 februártól kezdve és azontul minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekirok előfizetőnek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Schaksperekiadás 6 vaskos kötetben, diszkötésben 20 korona — kivételes árbau szállítattik, holott e kiadás bolti ára 30 korona lesz, és az eddig forgalomba volt Schakspere kiadás 100 koronába kerül — Legkiválóbb költőink remek fordításában közli Schakspere remekait e kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévy József, Arany László, Rákosi Jenő, György Vilmos áttűtetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Schakspere, és értékes kiegészítője a Magyar Remekirok gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekirok-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekirok 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszhető; a hat kötetes teljes Schakspere kedvezményára 20 kor. a Remekirok előfizetőnek, ha a két mű együttesen rendelteszik meg.

Sajtó alá rendezik az illető író életét és munkáinak jellemzését felüli bevezetéssel ellátják:

- Alexander Bernát
- Angyal Dávid
- Badiés Ferencz
- Bánóczy József
- Beöthy Zolt
- Berzeviczy Albert
- Bayer József
- Endrődy Sándor
- Erdődy Béla
- Erdélyi Pál
- Ferenczy Zoltán
- Fraknói Vilmos
- Gyulai Pál
- Heinrich Gusztáv
- Koroda Pál
- Kossuth Ferencz
- Kozma Andor
- Lévy József
- Négyessy László
- Rákosi Jenő
- Riedl Frigyes
- Széchy Károly
- Szell Kálmán
- Vácsi János
- Vadnai Károly
- Voinovich Géza
- Zoltvány Irén

E fényes névsor biztosítékot nyújt arra nézve hogy a Magyar Remekirok megbízható szövegét adja a fölvet munkáknak s hogy minden élet, rajz önálló becsű munka lesz.

A Franklin-Társulat által kiadott Magyar Remekirok II. sorozata

épp most jelen meg, és a következő kötetek tartalmazza:

- Arany János munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Riedl Frigyes.
- Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.
- Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.
- Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.
- Vörösmarty Mihály munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulay Pál.

Még a télen megjelent I. sorozat pedig az alábbi öt kötetet adja:

- Arany János munkái I. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
- Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.
- Tompá Mihály munkái I. Sajtó alá rendezte Lévy József
- Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.
- Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Károly.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, valamint a Franklin-Társulat Budapesten.

Esemény a magyar irodalomban!

NAGY KÉPES

VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖRTÉNELEM KLASSIKUS KÖNYVE A LEGGAZDAGABB TÖRTÉNETMI KÉPTÁR.

Tizenkét kötetben

Eddigél három kötet jelent meg. — Négy havonként jön egy-egy kötet.

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető 3 korona

csokoly havi részletfizetésre e rendelőlap segélyével, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzánk beküldendő

Révai Testvérek irodalmi intézet Részvény társaság.

BUDAPEST, VIII., Üllői út 18

A nagy képes világtörténet azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A nagy képes világtörténet megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult értéktelenné vált.

A nagy képes világtörténet az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.

A nagy képes világtörténet az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetet és összetartást tanul.

A nagy képes világtörténet ejleszti a műizlést, táplálja a tudást, nemesíti a lelket.

A nagy képes világtörténet brilláns stílusával és pompás illusztrációival nemesak tanít, hanem oktató gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Ezennel megrendelem a Révai Irodalmi Intézet Részvény-társaságtól Budapesten a Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigél három kötet jelen meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magamat a társaság pénztárába Budapesten a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törleszve nincsen. Az esetleg elmaradó részletek költségemre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetési arányában szállítandók

Név: .....

Kelt: .....

Állás: .....